

BÁCSMEGYEI FÜGGETLENSÉG

A FÁCS-BODROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBOI FÜGGETLENSÉGI ES 48-AS PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 10 kor., féltre 5 kor., negyedévre 3 kor. — Néptanítók részére: Egész évre 8 kor., féltre 4 kor. — Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Felelős szerkesztő: Dr. Jovanovits Iósef.
Lapszerkesztő: Dr. Gál Rezső.
Laptulajdonos a „Zombori Függelenségi Párt.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz. hová a lapot illető közlemények és az előfizetések küldendők. — Kéziratokat a szerkesztőség nem ad vissza.
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszáma: 76.

Kulturpalotát Zombornak!

Az a dédelgetett terv, mely már évek óta foglalkoztatja városunknak a közmivvelődési kérdések iránt fogékony köreit, Apponyinak az Országos Közoktatási Tanáshoz, valamint a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőjéhez intézett s egymással szoros összefüggésben lévő két rendelete folytán egy hatalmas lépéssel közelebb jutott a megvalósuláshoz.

Annak a decentralizáció jegyében beállított bölcs politikának egyik természetes folyamánya ez, mely az eddigelé oktalanul elhanyagolt vidéki városokból is mivvelődési gócpontokat akar teremteni. A kulturpaloták szándékolt felállítása szükségképeni és tervszerű kiegészítése annak a másik akciónak, mely a szabad tanításnak az egész országra kiterjedő egységes szervezését célozza.

Amit mostanáig az irodalmi és tudományos társaságok, a szabad egyetemek és liceumok, a népakadémiák és szabad iskolák, az egyes előadások és a különböző tanfolyamok egymástól függetlenül, a kölesönös érintkezés gondos elkerülésével mivveltek, azt közös alapra fektetni és helyes irányba terelni, s mindannyiuknak a közös cél, a m i v e l ő d é s előmozdítására egy a modern igényeknek teljesen megfelelő közös hajlékot biztosítani: ime nagy vonásokban a megkapóan szép eszme, mely az említett két rendelet kibocsátásánál Apponyi sugalmazója volt.

Több mint valószínű, hogy a kontemplált 9—10 kulturpalotáért az országnak ugyszólván valamennyi városa nemes, de egyuttal kemény versenyre fog kelni egymással. Ha nem akarunk ebben az általános versenygésben alul maradni, nem szabad ölbetett kézzel az ügy fejleményeit bevárunk, hanem a döntésre hivatott forumoknál már jó eleve mindent el kell követnünk arra nézve, hogy az ország második vármegyéjének fővárosát ebben a kérdésben vereség ne érje. Rá kell mutatni illetékes helyen arra a sajnálatos körülményre, hogy akár kulturális, akár gazdasági téren, Zombor mindig mostoha gyermeke volt a

mindenkori kormányoknak, s hogy mi ismételtén és nyomatékkal kértük a kulturpalotát, már abban az időben, amikor más városok még csak holmi totalizátor-sportok meghonosításán fáradoztak. Így pl. a törvényhatósági bizottság legutóbb is Z s u l y e v i t s Ernőnek, a felső ker. iskola érdemes igazgatójának egy terjedelmes javaslatát tette magáévá, mely a ker. iskola államosításával és egy polgári iskola felállításával kapcsolatban tárgyalta ezt a ránk nézve rendkívül fontos kérdést.

Örömmel konstatáljuk e helyen, hogy Fernbach Károly főispán a városnak ezen törekvését a legnagyobb odaadással és befolyásának teljes latbavetésével támogatja. Azért alapos a reményünk, hogy közmivvelődési tényezőink: a 25 éves multtal bíró Történelmi Társulat és Múzeum, a Bács-Bodrogmegyei Irodalmi Társaság, a Szabad Lyceum és több mint 30,000 kötetes rendezett városi könyvtárunk mihamarább megkapják az őket joggal megillető hajlékot, ahol aztán, mint az összes erőket egyesítő hatalmas központban, a magyar kultúra lelkes munkásai hatványozott sikerrel folytathatják a felvilágosítás, az ismeretterjesztés és a nemzeti hódítás nagy művét.

Zombor, május 29.

Lányi Mór beszámolója. Lányi Mór a regőcei kerület országgy. képviselője, most folytatja beszámoló körutját kerületének többi községeiben. Vasárnap *Órszállás* és *Katymár* községekben jelent meg s mindkét helyen igen lelkes és fényes fogadtatásban részesült. Órszálláson a pályaudvarnál megjelent a község színe java és a helyi s kerületbeli pártvezetőség számos tagja, élükön *Baróthi Beke* Gyula kerületi elnökkel, aki igen magvas, eszmékben gazdag, gyönyörű beszéddel fogadta és ünnepelte a kerület képviselőjét.

Szebbnél szebb fogatokból álló hosszú kocsisor kísérté be a képviselőt a község házához, ahol szépen feldiszipített szabad térségen óriási közönség jelenlétében megtartotta beszámolóját. Nagy lelkesedéssel fogadott beszédében főképen szociális és gazdasági kérdésekkel foglalkozott. A képviselő beszédét dr. *Petrovits* János szerb nyelven nagyon hatásosan tolmácsolta. Délben Baróthi Beke Gyula fényes ebédet adott a képviselő tiszteletére. A vendéglátó gazda házában ez alkalommal a

kerület többi községeiből is számosan keresték fel Lányit.

Delután *Katymáron* ugyanolyan fényes és szép keretben megismétlődött a fogadtatás, — oda számtalan kocsival elkísérték a képviselőt — akit a község határában *Petrekánits* József üdvözölt magas színvonalon álló beszéddel. Ugy szolván az egész község részvétele mellett tartotta meg a képviselő tartalmas, a politikai helyzetet ismertető beszámolóját, mely osztatlan tetszéssel találkozott. Utána dr. *Petrovits* János bunvevác nyelven mondott nagy lelkesedéssel fogadott hatásos beszédet.

Beszámoló. *Lázár* Pál, a bácsalmási kerület népszerű országgyűlési országgyűlési képviselője f. hó 21-én *Csávolyon* és *Felsőszentivánon* beszámolót tartott, mely alkalommal a felsőszentiváni polgárság a képviselő tiszteletére este bankettet adott.

Templomszentelés Topolyán.

— Saját tudósítónktól. —

Vasárnap ment végbe *Városvy* Gyula kalocsai érsek jelenlétében a topolyai új templom felszentelésének ünnepélye. Impozáns fényvel, méltó keretben ünnepelte meg Topolya közönsége ezt a napot, amelyen az új templomot átadták rendeltetésének.

A templom nemcsak a vármegye legnagyobb és legszebb temploma, hanem az országban is az első között foglal helyet egy nagy arányainál, mint stilszerűségénél fogva. A templom gyors és pazar fényvel történt felépítése a gróf *Zichy-család*, mint patronus, nagy áldozatkészségének köszönhető.

Városvy Gyula kalocsai érsek szombaton este, az esti gyorsvonattal érkezett Verbász felől Topolyára. A vasutállomás épülete gyönyörűen fel volt díszítve és lobogóva. A vonat érkezését százakra menő tömeg várta és az érseket lelkes ovációkban részesítette.

Az érseket *Császár* Péter főszolgabíró, *Jedlicska* István községi jegyző, *Bálint* György adminisztrátor és *Fekete* községi bíró fogadták.

Az érsek *Révay* Tibor titkár és dr. *Povischill* Richárd kanonok kíséretében érkezett meg. A kölesönös üdvözlés elhangzása után tengernyi tömeg és hosszú kocsisor kísérté be a községbe az érseket, aki *Zichy* N. János kastélyába szállt.

Szombaton este az egész község fényesen ki volt világítva, a templomban pedig toronyzene volt.

Szombaton este érkezett meg Zombor felől dr. *Baloghy* Ernő is, hogy mint a kerület országgyűlési képviselője üdvözölje az érseket.

Vasárnap pedig Roglatica felől négyes fogaton *Fernbach* Károly főispán érkezett Topolyára. A főispán ez alkalommal teljességgel mint magánember akart résztvenni az ünnepségeken. Ez azonban

nem sikerült neki. Amint ugyanis a község lakossága értesült, hogy a főispán mikor és merről jön, hirtelenében elhatározta, hogy a főispánt a község előtt fogadni fogják.

Császár Péter főszolgabíró kocsin a főispán elé ment, a községi előjáróság és a lakosság pedig a község előtt várták megérkezését. Megérkezés után a község nevében a jegyző, a választó kerület nevében **Baloghy** Ernő orsz. képviselő, a kerületi függetlenségi párt nevében pedig dr. **Rényi** József üdvözlötték a főispánt rövid beszéddel.

Fernbach Károly főispánt láthatólag kellemesen érintette a szeretetnek és a ragaszkodásnak ez a spontán megnyilatkozása. Ott a megjelentek előtt igen lelkes beszédet mondott, amelyben kifejtette, hogy a jelenlegi kormányzatot, amely minden tekintetben az ország javára működik, támogatni kell. Jelezte egyúttal azt is, hogy ő a maga részéről most is ugyanazt a politikai hitvallást követi és ő is ugyanaz, mint akkor volt, amikor a nagy nemzeti küzdelem idején Topolyán járt. Fejtette, hogy milyen nagy szükség van arra, hogy a polgárság hiven kitartson a függetlenségi párt zászlaja mellett. Viharos eljenzések között jelentette ki, hogy *ő tiszteletben tartja mindenkinek politikai meggyőződését.* Ami azonban a vezetés irányát illeti, azt magának tartja fenn és *semmiféle illetéktelen beavatkozásnak soha engedni nem fog.*

A templomszentelés vasárnap reggel 7 órákor vette kezdetét. A szertartás délután félelgyig tartott. A templom zsufolásig megtelt ünneplő közönséggel. A szertartáson részt vett a patrónusnak fentartott helyen gróf **Zichy** N. Jánosné. Ott volt **Gosztonyi** Mihály jósággormányzó és **Dudits** Andor festőművész is, aki a pompás főoltárképet festette. A fentartott helyeken volt még **Fernbach** Károly főispán, **Baloghy** Ernő orsz. képviselő, **Császár** Péter főszolgabíró és a község vezetői. Az érsek a szertartást megható ünnepélyességgel végezte, klasszikus prédikációt mondott és nagymisét szolgáltatott.

Délután fel 2 órákor ebéd volt a grófi kastélyban. Az ebéden gróf **Zichy** N. Jánosné szül. **Kray** bárónőn kívül részt vettek **Városy** Gyula érsek, **Fernbach** Károly, **Baloghy** Ernő, **Császár** Péter, **Povischill** Richard, **Balassy** Endre, **Bálint** György, **Gosztonyi** Mihály és **Révay** Tibor. **Zichy** grófnő szeretetreméltó szívélyességgel fogadta vendégeit.

A bérmas délután 3 órákor kezdődött. Akkor mintegy 1000 egyént bérmaszt meg az érsek. Hétfőn pedig közel 2000 embernek osztotta ki a bérmaszt szentségét.

H I R E K.

Fehér leányok.

Urnapja a katolikus világnak legfényesebb ünnepe.

Fényessé teszi az a hite, hogy a legméltóságosabb oltári szentségben magát az Istent, — Jézus Krisztust imádja.

Ez a hit díszíti fel a templomot zöld ágakkal, virágokkal, füvel.

Erről a hitről teszünk nyilvános vallomást, midőn a templomon kívül felállított és feldíszített négy oltárhoz kísérjük Istenünket...

A kora reggeli órákban csakhamar feltűnnek minden oldalról a központ felé iparkodó „fehér leányok“.

Lázás sietséggel haladnak.

Illatos virágokkal telt kosárkat visznek magukkal, hogy aztán a körmeneten a tavasz legszebb ajándékait hinthessék Jézus útjára.

Mindegyikük egy-egy mosolygó tavasz.

Kicsiny szívük ártatlansága megjelen arcukon — a lelkesedés, az ártatlan öröm rózsái pirosanak rajta, midőn egy csipetnyi virágot szórnak Jézus elé.

Az igazi angyalok az égben tisztábbak, buzgóbbak, szebbek lehetnek, de nem ilyen meghatottak.

Szemük ragyog, kezük reszket, arcuk lángol — mert itt van az ő jó Jézuskájuk.

És a szülők és a felnőttek itt-ott könyeket törölnek szemükből — megható az ártatlan lelkek boldogsága.

A szent érzelmek könnyei hamar kiszáradnak, de őrizzük meg magát az érzelmeket. Meghozza ez majd nekünk is azt a boldogságot, melyet a hívő lélek érez Jézus közelében.

Érettségi vizsgálati biztos. A közoktatásügyi miniszter a gör. kel. szerb patriarcha egyházi főhatósága alatt álló újvidéki főgimnáziumhoz érettségi vizsgálati biztosul dr. **Margalits** Ede budapesti egyetemi tanárt nevezte ki.

Adóhivatali kinevezések. A pénzügyminiszter **Fekete** Geza bajai adótitkárát a módosi adóhivatalhoz ellenőrré és **Wolf** József zombolyai adóhivatali gyakornokot a bajai adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárként nevezte ki.

Érettségi vizsgálati elnökök. A közoktatási miniszter az újvidéki kir. kath. főgimnáziumhoz érettségi elnökül **P. Tomcsányi** S. I. társasági atyát, a zentai községi főgimnáziumhoz pedig **Homor** István szegedi főreáliskolai igazgatót küldte ki.

Czirák Gyula ünneplése. **Czirák** Gyula, a gombosi rom. kath. egyházközség 17 évesen volt kaplanja, a napokban vette át a pétérrévei egyházközség vezetését. Gombosról való távozása alkalmából az egész község meleg ünnepléssel vett tőle búcsút, ezzel akarván kifejezést adni annak a benső szeretetnek és nagy tiszteletnek, melyet kiváló lelképásztora hosszú működésével méltón kiérdemelt.

A Beszélő Ujság. A megyei irodalmi társaság javára rendezendő „Beszélő Ujság“ előkészületei javában folynak. A rendező bizottság már összeállította az egész programot, mely szenzációsan ígérkezik s kizárólag helyi vonatkozású cikkekből áll, egyszersmind felkérte közreműködésre a szereplőket, kik városunk legszebb leányaiból állanak. A község körében igen nagy az érdeklődés a vig estély iránt, mely remélhetőleg meg fogja hozni azt a sikert, mit a derek vezetőség faradságos munkájával méltán kiérdemelt.

A Rákóczi-asztaltársaság közkedveltségű tagjának, **Sieber** Odön pénzügyi titkárnak Ungvárra történt áthelyeztetése alkalmából június hó 3-án este 8 órákor a „Vadászkürt“ kerti helyiségében bucsulakomát rendez.

Esküvő. **Radók** József tiszakálmánfalvi tanító e hó 22-én esküdött örök hűséget **Sajkás** lakon az ottani állomás előjáró **Fábián** Mihály bájos kedvességű leányának **Ilonkának**.

A karmeliták templomában június hó 1-től kezdve délután fel 7 órákor Jézus Szíve litánia, vásár- és ünnepnapokon pedig d. u. 5 órákor szentbeszéd és közvetlen utána Jézus Szíve ájtatosság.

Majális. A helybeli rom. kath. elemi iskolások majálisa a „Sikara“ erdőben június hó 8-án lesz. A gyermekek reggelire egy süteményt, délben pedig hideg ebédet kapnak. Midőn a nagy közönséget gyermekmulatságunkra szíves készséggel meghívjuk, egyúttal azon szerény kérelemmel is fordulunk jószívűségéhez, hogy a zenére fordítandó kiadások fedezéséhez csekély pénzbeli adományával hozzájárulni s azt **Temunovich** József hely. igazgatóhoz beküldeni szíveskedjék. — Az igazgatóság.

Rajzkiállítás. A zombori állami főgimnáziumban a növendékek ez évi rajzaiknak kiállítása június hó 9-én nyílik meg. A kiállítás, mely minőségben — mint halljuk — túlszárja az eddigieket, megtekinthető június hó 9-én d. e. 9—12 ig és d. u. 3—6-ig, valamint június hó 16-án d. e. 9—12 ig és d. u. 3—6-ig. **Fernbach** Károly főispán értesülésünk szerint nagyobb összeget ajánlott fel a legkiválóbb rajzoló és festők jutalmazására. Érdekessé teszi tehát a kiállítás megtekintését az a körülmény is, hogy módot nyújt a jutalomdíjra érdemes növendékek rajzaiknak összehasonlítására is.

A rendőrség figyelmébe. A korán beállott kánikulai melegben eltikkadt közönségünk esténként korzónk gyönyörű fái közt keres üdülést. Azonban a közönségnek ezen egyetlen, a város által nyújtott élvezete sem lehet zavartalan, mert hol az utcaseprők kavarják fel a port, hol a pócegdör tisztítók árasztják el szállítmányuk bűzével a levegőt, úgy hogy a közönség futva kénytelen haza menekülni. Hétfőn esti 9 órákor söpörték a korzón a kocsit, kedden pedig 8-tól 10-ig egyik szemétszállító kocsit a másik után száguldott a város legforgalmasabb utain. A rendőrség gondoskodik arról, hogy az ily természetű ügyek legalább is éjfél után intézessenek el s a közönség legalább addig nyugodtan élvezhesse az esti levegőt.

A palánkai téli kikötő építésének megindítását a földművelésügyi miniszter tervbe vette s erről Bács-Bodrog vármegye alispáni hivatalát értesítette is, azzal, hogy a szobán forgó munkalat a folyó évben valószínűleg már nem lesz megindítható, mert a rendelkezésre álló hitelt az eddig folyamatba vett egyéb munkalatok majdnem egészen kimerítették. A kikötő még 1903-ban készült tervzetének újabb feltételek alapján leendő újbóli elkészítésére az újvidéki m. kir. folyam-mérnöki hivatal egyidejűleg utasítást kapott.

Újvidéki lövészegylet király öfelsége koronázatása 40. évfordulója alkalmából június 9-én az újvidéki dalárdák közreműködése mellett nagyszabású ünnepélyt rendez a lövöldében.

Bács-Bodrog vármegyei gazdasági háziipar Pécsett. A pécsi orsz. kiállításban vármegyénk Gazdasági Egyesületének 20 háziipari szövetkezete is résztvett, amely szövetkezetek tárgyai az ország egész területén levő többi 21 szövetkezet tárgyaival együtt vannak kiállítva. A gyűjteményes kiállításban igen jó és szép vesszőből, szalmából, gyékényből és kákából készült különféle kosáráru, kerti butorok, különféle gazdasági eszközök, gyékények, szalma, gyökér és forgács kalapok, seprők stb. vannak kiállítva. A kiállítási csoport a mezőgazdasági pavilonban van. Ezen kiállítási csoportot a kiállítás megnyitása alkalmával **Frígyes** főherceg és családja is megtekintették, akiket a kiállítási csoportnál **Zabik** László háziipari helyi miniszteri megbízott fogadott. A főherceg nagy érdeklődéssel számos kérdést intézett **Zabikhoz** s a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a látottakról. A többi látogatóknak is nagyon megnyerte a tetszését a háziipari kiállítás.

A zombori rom. kath. legényegylet június hó 2-án d. e. 11 órákor választmányi ülést tart. Tárgy: tagfölvétel.

15 perc alatt száradó
41—100—32

EMAIL PADLÓ MÁZ

0. 1. 2. 3. 4. 5. szám

csak a céggel ellátott az eredeti.

Kapható:

Ifj. **Heindlhofer Róbert**
Zombor.

Felhívás a Beszélő Ujság hirdetőihez. Tisztelettel felhívom mindazokat a kereskedőinket és iparosainkat, kik a Bács-Bodrog megyei irodalmi társaság által június hó 22-én rendezendő kabaret estéjén a Beszélő Ujságban cégüket vagy üzletüket reklamálni óhajtják — tekintettel az estély jótékony céljára — adományukat hozzám alulírotthoz, június hó 6-áig bezárólag annál is inkább beküldeni sziveskedjenek, mert a rendezőség határozata értelmében csak azok lesznek versben vagy prózában megemlítve, akik adakoztak. Tisztelettel dr. Dömötör Győző, a „Beszélő Ujság“ hirdetői rovatjának szerkesztője (Schweidel József-utca 39. sz. a.)

Egy ügyvéd balesete. Topolyáról írja tudósítónk: Szombaton dr. Cziráky Gábor itteni ügyvéddel baleset történt. Abból az alkalomból, hogy az érsek Topolyára jön, lovasbandérium alakult. A bandérium, melynek tagjai közé Cziráky is tartozik, szombaton reggel próba-felvonulást tartott: ekkor történt, hogy az ügyvédet a ló megrugta, minek következtében lábát törte. Cziráky közkedvelt tagja a topolyai és a megyebeli társaságoknak és így szerencsétlensége széles körben kelt részvétet.

Juniális. A bezdáni önk. tűzoltóegyesület az olvasóköri dalárda közreműködésével június 2-án, vasárnap, a Duna-rév erdőben saját rendezési alapja javára juniális rendez. A rendezőség igen szellemes meghívót bocsájtott ki a mulatságra, amely előreláthatólag pompásan fog sikerülni.

Rejtélyes kut. Ujszivácon, Eimann Károly községi jegyző szőlőjében van egy kut, melynek jó ivóvíze híres volt környéken. Egyszerre arra ébredt fel a szőlőesősz, hogy ivóvíz illatban vetekedik a parádi víz illatával. Találgatták az okát. A községi orvos lepecsételte az egészségre ártalmas kutat. Hullaszagot árasztott a víz. Eimann Károly kiakarta tisztíttatni a kutat. De a tisztítók közül többen rosszul lettek. Egy kuttisztítót alétan huzták fel a kutból. Alig tudott magához térni. A kuttisztítást abban kellett hagyni. De történt egy újabb esoda. A napokban megízlelték újlag a vizet s az ismét oly jó volt, mint annak előtte. Pedig ki sem tisztították.

Vérengző férj. Káty községben véres esemény történt izgatottságban a lakosságot, amely pénteken délelőtt, fényes nappal játszódott le az utcán. Dávidovátz Mika örökös perpatvarban élt a feleségével, napirenden voltak köztük a civódások. Az asszony meguntta ezt és az urát el akarta hagyni. Pénteken az atya kocsijára akarta rakni holmiját, de ebben az ura durván megakadályozta. A veszekedés hevében a férj kést rántott elő s azt az utcán több szemtanu jelenlétében neje oldalába merítette. A megsebesült asszony befutott az udvarba s ott a konyhajtó előtt eszméletlenül összerogyott. A vérző nőt apja a kocsijára emelte s elhajtatott vele a községházára, ahol feljelentette az esetet. Az asszony felgyógyulásához alig van remény. A gyilkos férj az általános zűrzavart felhasználva, eltűnt hazulról.

Magyar és tót munkások harca. Ungár Lajos ómoravicei nagybirtokos a gyakran ismétlődő munkássztrájk miatt tót munkásokat szerződtetett. A moravicei és topolyai munkások emiatt bosszút esküdtek tót munkástestvéreik ellen. A napokban Múhi András, Mohai János, Réti István, Albert József ómoravicei és Tóth József topolyai munkások meglesték a felvidékieket, kik közül — mint nekünk jelentik — Riznik Nikolát, Czenkov Dezsőt és Kányuka Vazilint úgy elverték, hogy hosszú ideig kénytelenek az ágyat őrizni. A tetteseket följelentették.

Megszökött gazda. Beesula János felsősztiváni gazda nem igen szerette, ha a végrehajtó, finánc, rendőr molesztálta. Nem esoda hát, ha akárhányszor ellenszegült. Így aztán hamar elkövette azt a bünt, mit a törvénykönyv hatóság elleni erőszaknak nevez. Ezért pedig a börtön kijár. Beesula Jánosra is ez várt, de ő a büntetéstől való félelem miatt megszökött. A törvényszék elrendelte országsgaztató körözését.

Szerencsétlenség. Az ujvidéki „Három koroná“-hoz címzett szálloda vendéglőst s házi szolgáját súlyos baleset érte Kátyon e hó 25-én. A vendéglős egy szekér szénát vett s midőn annak felrakásával elkészültek, a lovak hirtelen megbokrosodtak s az őket vezető kocsiszt feldöntve, rajta átgázoltak s össze-vissza rugdosták. A vendéglős a hirtelen rántás folytán elvesztette az egyensúlyt s a megrakott szekér tetejéről hátrafelé lezuhant. Mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek.

Halálozás. Csávolyon e hó 23-án meghalt 16 éves korában Scherer József, a bajai cisztercita főgimnázium 6-ik osztályának legjobb tanulója. A derék ifju jövő hó elsejétől élvezte volna a báró Rudits-fele 800 koronás ösztöndíjat.

Buskomorságból a halálba. Dévits Adám 59 éves bajnai lakos, mint onnan írják, felakasztotta magát Mire megtalálták, már meg volt halva. Tettét rokonainak vallomása szerint buskomorságból eredő pillanatnyi elme-zavarban követte el. Buskomorságát az okozta, hogy rövid idő alatt az egész családja kihalt, egymásután temette el gyermekeit és unokáit.

Csőd. Az ujvidéki kir. törvényszék Davidovics Áca csurogi kereskedő ellen a csődöt elrendelte s tömeggondnokul dr. Schwartz Henrik zsabylai ügyvédet nevezte ki.

Regék.

Írta: **Engländer Rezső.**

Magasra nyuló bérecek sötét, titokzatos rengetegeiből dübörögve száll föl a vihar. Felhőfoszlányok röpködnek, keringenek, sötét vésztojásló felhővé egyesülnek, mely szárnyra kap s kirepül messze, messze vadvirágos mezők, esobogó vizek, mosolygó tájak felé.

Repül a felhő, utjában árnyal borítva a természet ragyogó életét. Repül s megáll kicsiny kristálytisza tükür tó fölött, hol a napfényben csillogó viz alatt tündérek járnak könnyű libbenő táncukat a habléány kláris palotájában. S amint a felhő alátékint a csodálatos világba, egyszerre sötétség borítja el az egész ragyogást, fényességet. A tündérek abbahagyják táncukat és sírásba fognak s a felhő is velük sír, mert hogy ennyi bánatnak lett az okozója.

A nap megsajnálja a sirókat s egy sugara bizonytalanul tör át a sötét felhőtömegben, felszivja annak könnyeit s megtörve a tó tükörsíma felületén, ragyogó színekben verődik vissza a levegőbe.

Egy ifju sétál arra. Izmos testben betegesséig gyöngéd lélek. Kerüli az embereket és fut ki a szabadba. Fű-fa, virág ismerősen bólogat felé és mindegyik számára van egy mosolya, egy könnye, egy sóhaja. A káprázatos színjáték elvakítja. Az a sok gyöngyházfényű ragyogó sugár huzza-vonja maga után s ő megy előre tekintetével üzve a játszói fényt és nem veszi észre, hogy sarkában a végzet, hogy lába már a vizet érte. Még egy lépés . . . a tó síma felülete gyűrűzik, hullámozik, összeesap fölötte s ő lent van mélyen, lent, hol a tündérlányok ismét táncba kezdtek.

S a tarka képzelet szövö a mesék pókháló finom selyemszálaival, szépíti, domborítja, bevonja aranyos zománcal, fölruhazza földöntúli fényvel s utat nyit neki a jövő felé, úgy, hogy a jövő nemzedék is regéli a földi ifju és habléány történetét, akik szerelmesek voltak egymásba és minden alkonyatkor találkoztak a tóparton. Az ifju hívta ki a leányt a világba. Beszélt neki kicsiny gunyhóról, boldogságról és két sze-

rető szivéről, a habléány pedig odaigérté az ő földalatti birodalma mérhetetlen kincseit, ha lemegy hozzá. És mikor ez nem használt, levágta tőből hosszú aranyhaját, abból fonott tündérkezékekkel hálót s azzal vont le magához az ifjut, az ő vizalatti birodalmába. S a regelő nép emléktáblával jelöli a helyet, ahol a földi ifju és a habléány utolsó küzdelmüket vívták.

A felhő tova száll más táj felé, hol mohlepte sziklak között mint óriási bagolyfészek áll egy ódon várkastély. Zárkózott öreg ember a gazdája. Sok hányatás után menekült ide és ajtaja zárva mindenki előtt. És a szíve is. Ezen a küszöbön nem szarítottak még fel a fájdalom sajtolta könnyet, innen nem ment még el boldog mosollyal, aki remény és kétség között érkezett. A felhő látja mindezt, s sötétben néz alá a zord kastély zord lakójára. Mindjobban közeleg a távolból haragos moraja, majd vésztojáslóan megdördül. Utána azonban vakító fényesség hasítja az eget, lefut a földre, le egészen egy kökemény szivig és megállítja annak verését.

És a várkastélyt még a messziről jövő vándorok is elkerülik, mert szállásadó gunyhók halvány mécsvilágánál pergő rokka mellett hallották az elátkozott kastély történetét, mintegy intő példaképpen, hogy légy istenfélő, mert különben elér a büntetés, mint a gonosz váruvat, ki eladta lelkét az ördögnek. De az ördög követelő volt, mindég többet és többet kívánt, s mikor a váru már nem elégíthette ki, az ördög kénkőves lángokat küldött elpusztítására.

S a fiatalok félénken összehúzódva hallgatták a rémes mesét, hogy aztán évek múlva, ősz fejjel meleg gunyhóban rokka-pergés mellett ők mesélik a fiataloknak, mintegy intő példaképpen, hogy légy istenfélő.

A felhő gyérül, ritkul s mindjobban világosodva szerény bárányfelhő alakjában uszik tova, zöld dombok alján elterülő hullámzó aranykalásszal szegett kicsiny falu felé.

Kis kápolna áll a domb oldalán, előtte térdel fiatal leány. Liliom az arca, liliom a lelke, liliomfehér a ruhája, csak övében sötétlik egy vaskos fegyver. A kedvesétől kapta, amikor az harcba ment. Ott száguld a véres esatamezőkön, ő pedig itt imádkozik érte naponta, egyik kezét mindig a fegyveren nyugtatva, hogy amely pereben halálhíret hallja, kezében legyen a haláltadó golyó, vagy ha társaival győzelemittasan robog fe a domboldalán, az első üdvölvések is tőle jöjjenek.

A leány imádkozik ájtatosan lehajtott fejjel és nem látja, hogy lent a gunyhók egyikéből lángok törnek ég felé. A felhő látja s hirtelen összebb vonja már foszló szárnyait, vak sötétségbe burkolva az egész tájat.

A hirtelen támadt sötétségre fölfellett a leány s tekintete az ég gunyhó felé irányul. Rémülten rohan le a hegyoldalról fellármázni a népet, de a szegény földműves nép aprajánagyja kint van a mezőn, a földeken és sehol senki, aki segítsen. A leány átlátja az egész veszedelmet. Ha nincs segítség, veszve a falu. Hirtelen elhatározással fönt terem a padlásra vezető létra segítségével a háztetőn, kirántja övéből a fegyvert és háromszor egymás után elsüti. A vészhangokra kint a

földeken figyelmessé lesznek az emberek és látják az ég felé törő lángok között a lobogó ruhás fehér alakot, kezében a mentő fegyverrel. De csak néhány percig, mert a nagyrészt már elhamvadt gyöngye szalmatetős alkotmány meginog és maga alá temeti a megmentő angyalt.

Évek mulva, lent a dombok tövében a szalmatetős kicsiny házikók helyén messze-pirosuló szép eserépfedeles házak állanak, honnan minden reggel imádkozni jarnak föl az emberek a domboldalon levő régi kápolnához, melynek egyik szürke repedezett falára fehér ruhás szárnyas nőalak van festve.

S a falu vénei szeméiket törülgetve mesélik az unokáknak, hogy angyal járt közöttük, valódi mennybéli angyal, fehér ruhás leány alakjában, hogy elhárítsa tőlük a veszedelmet. És mikor a veszély, melynek az egész falu áldozatul eshetett volna, elmúlt, akkor ismét felröpült az égbe s azon az uton melyen haladt, még ma is fenyesebben ragyognak a csillagok.

KÖZGAZDASÁG.

Délvidéki Kereskedelmi Részvénytársaság.

A fenti cégnek Zomborban történt fióknyitása erősen foglalkoztatta az érdeklődő kereskedőket, s hallottunk pro és kontra mindenféle nyilatkozatokat, véleményeket. — Egyesek kiesínyelték, mások magasztalták a vállalkozás eszméjét, a szerint, amint az érdeke kívánta.

Nem akarjuk — talán nincs is jogunk — az ügyet e helyen a személyeskedés terére vinni, hanem pusztán tárgyilagosan, az ily aktuális kérdéssel kapcsolatban általános véleményt kívánunk hangoztatni a bankintézetek üzleti vállalkozásairól.

Az egész országban — így megyénkben és városunkban is — a gomba módra szaporodó bankintézetek első tekintetre kétségkívül egy bizonyos beteges vonást nyomnak gazdasági életünkre. De ha mélyebben nézünk bele az üzletbe, úgy csakhamar kiviláglk, hogy pusztán a cím „Bank“, míg a valóság egy áru üzleti vállalkozás. Ez a kis ártatlan csalás — ha szabad annak neveznünk — arra jó, hogy ezzel a nagyobb ügyleteket könnyebben bonyolíthatassák le, s hogy az üzletmenetet gyorsabbá és gondosabbá tehessek. Az azután már más kérdés, vajjon helyes vagy helytelen e, ha ezek az intézetek — mint azt a Délvidéki Kereskedelmi Részvénytársaság teszi — ilyen jellegű üzletekkel foglalkoznak. Ugy vélekedtünk eddig, hogy a pénzintézetek arra valók, hogy segítők s támogatói legyenek a kereskedelemnek, nem pedig arra, hogy ezzel a legerősebb versenyre keljenek.

Noha ezen általános elvekre támaszkodva, rosszallanunk kellene a Délvidéki Kereskedelmi Részvénytársaság helybeli fiókjának felállítását, még sem merjük a vállalkozást elítélni, mert hiszen a gyakorlat számtalanszor döntötte már halomra az elmélet tételeit. Sőt Zombor város fejlődését tekintve, talán örülnünk kellene egy ily nagyobb vállalatnak, mely némileg mégis csak emeli — ha csak a legparányibb mértékben is — a város forgalmát.

A jövő döntse el, vajjon az elmélet volt e helyes, vagy pedig a gyakorlat fog e győzni az elméleten. Lássuk !!

Jules.

Szerkesztői üzenet.

G. K. Gombos. Szépen és meleghangon megírt cikket sajnálatunkra nem közölhetjük, mert tisztára lokális természetű és ehhez képest túl nagy helyet foglalna el.

HIRDETÉSEK.

::: Zombori kereskedelmi és iparbank :::
zálogkölesön-osztálya.

Zálog-árverés

1907. évi június hó 6-án

Mindazon ékszerek és zálogtárgyak, melyek 1907. évi április hó 15-én és pedig 21608. számtól 60764. számig ki nem váltattak vagy át nem irattak, **1907. évi június hó 6-án** a zombori kereskedelmi és iparbank zálogkölesön-osztály helyiségében délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen eladatnak.

Hosszabbítások a kitűzött árverést megelőző 3 nap előtt történhetnek.

Zombor, május 10.

A zombori kereskedelmi és iparbank igazgatósága.

159-2-2

8408. és 8775. sz.

polg. 1907.

Hirdetmény.

A bácsalmási határ tagosítása iránti eljárás folyamatba tetetvén, a volt urbéres telkek jelenlegi tulajdonosainak azon célból való megszavaztatása, hogy a birtokosok többsége akarja-e a tagosítást? a szavazást a kir. törvényszék elrendelte; a szavazás határnapjával **1907. évi július hó 3. napjának d. e. 9 óráját** Bácsalmás községhezához kitűzte. A szavazási névjegyzék készítése 1907. évi május hó 27. napjának d. e. 9 órájkor kezdetik meg.

A nem szavazók birtoka a tagosítást kérők birtokához számítottatik.

Kelt Szabadkán, 1907. április 30.

Dr. KINDRIS GÁBOR,

154-3-2

kir. törvénzéki bíró.

3490. sz. 1907.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Palona községében leköszönés folytán megürült községi szülésznöi állásra, mely 140 korona évi javadalmazással van egybekötve, **1907. évi június hó 20-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket fenti határidőig hozzám terjesszék be.

Palánkán, 1907. évi május hó 23.

T U K A C S,

165-2-1

szolgabíró.

33. kgy. 1907. szám.

Árverési hirdetmény.

Boldogasszonyfalva község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező vadászati jog az 1883. évi XX. t.-c. 3. §-a alapján Boldogasszonyfalva község tanácsstermében **folyó évi június hó 30-án délután 3 órakor** tartandó nyilvános árverésen 1907. évi augusztus hó 15-től 1913. évi augusztus hó 14-ig terjedő időszakokra, vagyis 6. évre a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kiküldési ár egy évre 260 korona. Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Boldogasszonyfalva, 1907. évi május hó 23-án.

Vukov Jakab,
jegyző.

162-2-1

Popity Maxim,
bíró.

Szeremi saját termésű

hegyiborokat

o kamenicai „PARAGA“ nevű szőlőből o
!!! hordókban és palackokban !!!
... ajánlok jutányos áron. ...

Kivánatra árjegyzéket bérmentesen küldök.

Schwarcz József

644 hornagytermelő 52-33

UJVIDÉK.

1986. sz. kig. 1907.

Pályázati hirdetmény.

Bátmonostor községben nyugdíjazás folytán üresedésbe jött jegyzői állásra pályázatot hirdetek, miért is felhivom pályázni óhajtókat, hogy a szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **folyó évi június hó 3-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezendő kérvények tekintetbe nem vétetnek.

A jegyző javadalmazása:

1. Kézpénzben 168 korona.
2. Körülbelül 36 kath. hold szántóföld és kaszáló haszonélvezete, mely földek utáni adót a községi jegyző fizeti.

3. Szabad lakás.

4. 12 öl (22.76 kbm.) lágý hasáb tűzi fa a házhoz szállítva.

5. 35 pozsonyi mérő (21.76) buza, 150 font (84 kg.) marhahús, 50 font (24 kg.) faggyu, 200 font (112 kg.) hizott sertés, 50 font (28 kg.) só, 6 itce (5.9 l.) vaj, megváltása fejében 476 korona 20 fillér.

6. Egyéb a szabályrendeletekben biztosított jövedelmek.

Baja, 1907. május hó 14-én.

164-1

VOJNICH MÁTÉ,
főszolgabíró.